

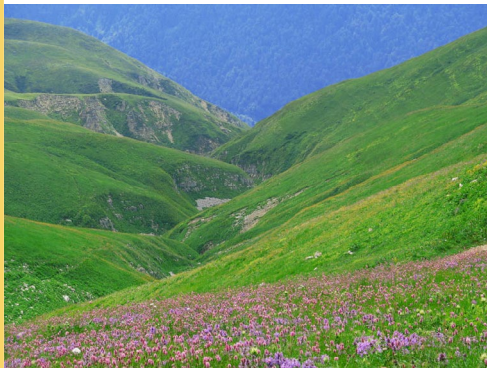
Сосново-дубові ліси

Буковий ліс

Субальпійські луки

Заплавні луки

Низинне болото

Створення об'єкту ПЗФ

Застосування: Може бути використана негайно після застосування опонентом картки «Подія» з негативним впливом для цілої екосистеми. Захищає всю екосистему від специфічного негативного впливу.

Збереження видів

Застосування: Може бути використана негайно після застосування опонентом картки «Подія» з негативним впливом на один із видів. Захищає лише один вид від специфічного негативного впливу.

Пожежа

Застосування: Знищує всі види в наземній екосистемі.

Урбанізація

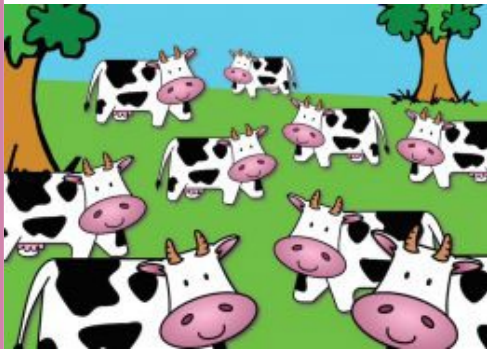
Застосування: Застосовується лише до одного виду, який є останньою ланкою харчового ланцюга. Картка «Види» вилучається, а на її місці залишається ця картка, щоб показати, що середовище тут вже урбанізоване. До даної карти не може прилягати жодна інша карта.

Зміна клімату

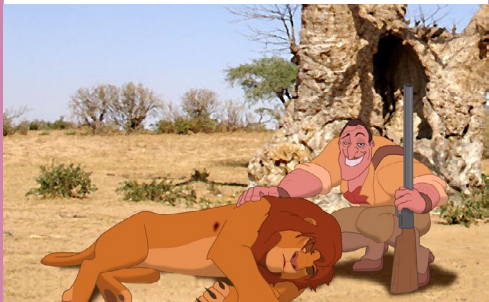
Застосування: Вилучається одна картка «Види», яка є останньою ланкою харчового ланцюга. Далі за допомогою гри «камінь-ножниці-папір» вилучаються наступні види по одному, до тих пір доки опонент не програє.

Надмірний випас

Застосування: Вилучається один вид рослин.

Браконьєрство

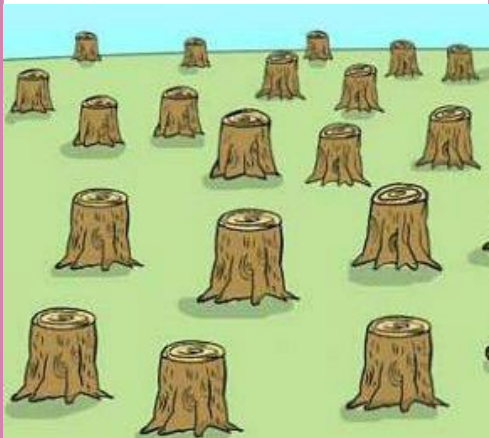
Застосування: Покладіть цю карту на місце однієї картки «Види». Вибраний вид при цьому вилучається.

Засмічення

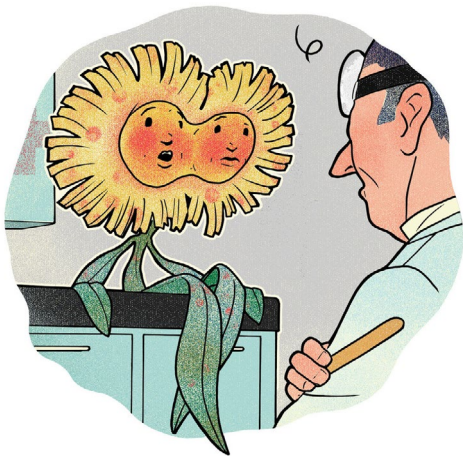
Застосування: Покладіть цю карту на будь-яке вільне місце в ланцюгу живлення супротивника. До даної карти не може прилягати жодна інша карта.

Вирубка дерев

Застосування: Всі деревні види вилучаються. На їх місці залишається ця картка.

Захворювання рослин

Застосування: Вилучається
один вид рослин.

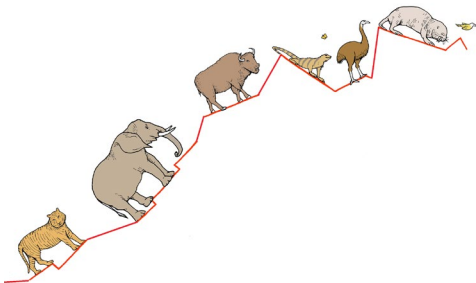
Захворювання тварин

Застосування: Вилучається
один вид тварин.

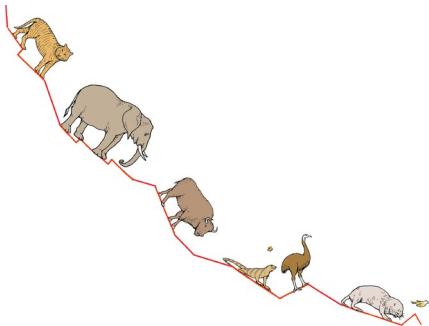

Збільшення біорізноманіття

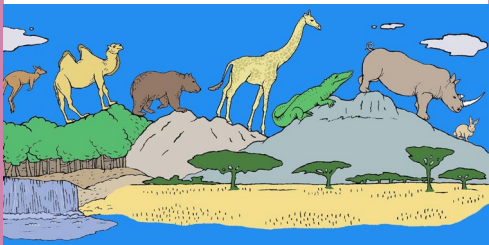
Застосування: 3 «банку»
можна взяти одну карту.

Зменшення біорізноманіття

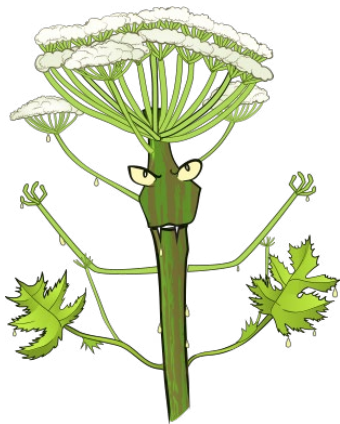
Застосування: Одну карту на вибір треба скинути у «відбій».

Міграція видів

Застосування: Опонент по відношенню до якого застосована картка повинен віддати вам одну карту «Види» на вибір.

Інвазійні види

Застосування: Вилучається одна картка «Види», і замінюється цією картою. До даної карти не може прилягати жодна інша карта.

Дуб звичайний

Quercus robur

Найпоширеніша деревна порода помірної смуги Європи та найдовговічніший вид дерев в Україні.

Продуцент

20-50 м

1 бал

Сосново-дубові ліси

Сосна звичайна

Pinus sylvestris

Займає майже третину лісів
України (в основному на Поліссі).

Продуцент

20-40 м

1 бал

Сосново-дубові ліси

Береза повисла

Betula pendula

При спалюванні кори берези одержують високоякісну сажу, що йде на виробництво туші і друкарської фарби.

Продукцент

10-20 м

1 бал

Сосново-дубові ліси

Граб звичайний

Carpinus betulus

Як декоративна рослина граб є однією з найкращих порід для живоплотів та альтанок.

Продуцент

7-25 м

1 бал

Сосново-дубові ліси

Букові ліси

Липа серцелиста

Tilia cordata

Цінна медоносна, харчова, лікарська, ефіроолійна, декоративна й фітомеліоративна рослина.

Продуцент

10-25 м

1 бал

Сосново-дубові ліси

Букові ліси

Ліщина звичайна

Corylus avellana

Фундук - це окультурена форма ліщини.

Продуцент

10-25 м

1 бал

Сосново-дубові ліси

Чорниця звичайна

Vaccinium myrtillus

Загальна площа чорничників в Україні становить 40 тис. га. Потребує дбайливого використання та охорони.

Продуцент

0,1-0,3 м

1 бал

Сосново-дубові ліси

Букові ліси

Субальпійські луки

Кислиця звичайна

Oxalis acetosella

З листків виготовляють анти-цинготний напій, який також є протиотрутою при отруєннях ртуттю і миш'яком.

Продуцент

0,06-0,15 м

1 бал

Сосново-дубові ліси

Букові ліси

Орляк звичайний

Pteridium aquilinum

Кореневища й листки орляка мають своєрідний запах, якого не переносять усі комахи.

Продуцент

0,6-1,5 м

1 бал

Сосново-дубові ліси

Хрущ великий травневий *Melolontha pectoralis*

Один з основних шкідників плодово-ягідних і лісових насаджень у Центр. Європі.

Консумент
1-го порядку

0,02-0,03 м

2 бали

Сосново-дубові ліси
Букові ліси

Дрізд чорний

Turdus merula

В Україні чорний дрізд є одним з найпоширеніших видів дроздів.

Консумент 1-го
та 2-го порядку

0,2-0,3 м

3 бали

Сосново-дубові ліси

Їжак білочеревий

Erinaceus roumanicus

А хвостик у їжака завдовжки всього двадцять – сорок міліметрів.

Консумент
1-го, 2-го та
3-го порядку

0,3-0,35 м

3 бали

Сосново-дубові ліси

Миша лісова

Apodemus sylvaticus

Має прекрасний нюх: знайшовши грядку свіжозасіяних горошку або квасолі, акуратно витягує боби з ґрунту, а ряди не порушує.

Консумент
1-го порядку

0,08-0,1 м

2 бали

Сосново-дубові ліси

Букові ліси

Жук-олень

Lucanus cervus

Личинка жука проходить довгий цикл розвитку близько 4-6 років, тоді як жук в середньому живе 3-4 тижні.

Консумент
1-го, порядку

0,03-0,08 м

2 бали

Сосново-дубові ліси

Сова вухата

Asio otus

Характерною рисою сов вухатих є збирання у групи на денний відпочинок, особливо в осінньо-зимовий період.

Консумент
2-го порядку

0,3-0,4 м

3 бали

Сосново-дубові ліси

Лисиця звичайна

Vulpes vulpes

Забарвлення та розміри лисиць відрізняються великою географічною мінливістю; всього більше 40 підвидів.

Консумент
2-го порядку

0,6-0,9 м

3 бали

Сосново-дубові ліси

Букові ліси

Заплавні луки

Сарна європейська

Capreolus capreolus

Вагітність самок сарни триває 9 місяців, однак із цього строку 4-4,5 місяці ембріон не розвивається.

Консумент
1-го порядку

1-1,4 м

2 бали

Сосново-дубові ліси
Букові ліси

Кабан дикий

Sus scrofa

У пошуках корму або, тікаючи від ворогів, кабани легко перепливають річки та озера. Можуть пропливти відстань до 7-8 км.

Консумент 1-го
та 2-го порядку

0,9-1,8 м

3 бали

Сосново-дубові ліси

Букові ліси

Вовк

Canis lupus

Для вовків звичайним є родинний спосіб життя. Пари у них утворюються на невизначено довгий строк, практично на все життя.

Консумент
2-го порядку

0,3-0,35 м

3 бали

Сосново-дубові ліси

Звичайний сосновий пильщик *Diprion pini*

За час живлення одна личинка
з'їдає 30 - 40 хвоїнок.

Консумент
1-го порядку

0,007-0,01 м

2 бали

Сосново-дубові ліси

Рудий лісовий мураха

Formica rufa

Сім'я одного мурашника середніх розмірів захищає ліси на площі 1/4 га, а 4-5 гнізд мурашок забезпечують повний захист лісу від шкідників.

Консумент
2-го порядку

0,007-0,014 м

3 бали

Сосново-дубові ліси

Дятел звичайний

Dendrocoros major

Під час добування їжі з-під кори дерев, дятли здатні наносити удари по стовбуру зі швидкістю до 25 разів у секунду.

Консумент
1-го, 2-го та
3-го порядку

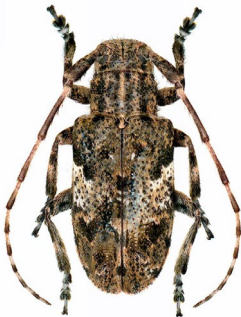
0,22-0,27 м

3 бали

Сосново-дубові ліси

Мезоза плямиста

Mesosa nebulosa

Життєвий цикл триває 2-3 роки.

Консумент
1-го порядку

0,009-0,016 м

2 бали

Сосново-дубові ліси

Вивірка звичайна

Sciurus vulgaris

Білки можуть впасти з висоти в 30 метрів і при цьому не отримати жодного ушкодження.

Консумент
1-го порядку

0,2-0,3 м

2 бали

Сосново-дубові ліси

Бук лісовий

Fagus sylvatica

Плоди бука вживаються в їжу підсмаженими, але найважливіше значення мають для одержання букової олії.

Продуцент

20-45 м

1 бал

Букові ліси

Явір

Acer pseudoplatanus

Явір є фактично деревом-піонером на гірсько-лісових та субальпійських висотах.

Продуцент

20-35 м

1 бал

Букові ліси

Тонконіг дібровний

Poa nemoralis

Це один з небагатьох газонних злаків, який може добре рости в тіні кущів і дерев на удобрених ґрунтах.

Продуцент

0,25-0,85 м

1 бал

Сосново-дубові ліси

Букові ліси

В'яз шорсткий

Ulmus glabra

В декоративному садівництві
ціниться як порода з особливо
темною зеленню.

Продуцент

20-30 м

1 бал

Букові ліси

Зеленчук жовтий

Galeobdolon luteum

З молодих пагонів зеленчука готують весняні салати.

Продуцент

0,15-0,5 м

1 бал

Букові ліси

Копитняк європейський

Asarum europaeum

Отруйні всі органи рослини,
особливо кореневище й корені.

Продуцент

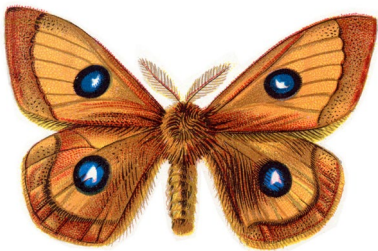
0,05-0,1 м

1 бал

Букові ліси

Сатурнія руда

Aglia tau

Рідкісний вид. Основною причиною зменшення чисельності є скорочення площ букових та грабових лісів, обробка їх пестицидами.

Консумент
1-го порядку

0,065-0,08 м

2 бали

Букові ліси

Куниця лісова

Martes martes

Уникає людських поселень.
Веде переважно деревний спосіб
життя.

Консумент 1-го
та 2-го порядку

0.45-0.6 м

3 бали

Сосново-дубові ліси
Букові ліси

Зяблик

Fringilla coelebs

Охороняється Бернською конвенцією. Основна загроза - пестициди.

Консумент 1-го та 2-го порядку

0.14 м

3 бали

Сосново-дубові ліси

Букові ліси

Судальпійські луки

Яструб великий

Accipiter gentilis

У Норвегії повністю знищили яструбів, щоб збільшити поголів'я куріпок. Вийшло ж навпаки – зникли яструби – катастрофічно почали вимирати куріпки, які гинули від хвороб.

Консумент 2-го
та 3-го порядку

0.55-0.62 м

3 бали

Сосново-дубові ліси

Букові ліси

Вусач альпійський

Rosalia alpina

Рідкісний вид. Зниження чисельності спостерігається при скороченні площ букових лісів чи зменшенні кількості старих дерев.

Консумент
1-го порядку

0.02-0.03 м

2 бали

Букові ліси

Вівчарик-ковалик

Phylloscopus collybita

Перебуває під охороною Бернської конвенції.

Консумент
2-го порядку

0.11 м

3 бали

Букові ліси

Судальпійські луки

Непарний шовкопряд

Lymantria dispar

Самець і самка дуже суттєво різняться, як формою, так і за забарвленням - звідси і назва.

Консумент
1-го порядку

0.04-0.09 м

2 бали

Букові ліси

Золотогуз

Euproctis chrysorrhoea

Гусениці вкриті твердими довгими волосками, які, потрапляючи на тіло людини, викликають свербіж, як від кропиви.

Консумент
1-го порядку

0.03-0.035 м

2 бали

Букові ліси

Зозуля звичайна

Cuculus canorus

Зозулі своїх гнізд не будують і
яєць не насиджують, виявляючи
гніздовий паразитизм.

Консумент 1-го
та 2-го порядку

0.35-0.4 м

3 бали

Букові ліси

Полоз ескулапів

Zamenis longissimus

Одна з найбільших змій в Україні.
Неотруйна. Занесена до червоної
книги України.

Консумент 2-го
та 3-го порядку

2-2.25 м

3 бали

Букові ліси

Ведмідь бурий

Ursus arctos

Один з найбільших наземних хижаків у світі та найбільший хижак фауни України.

Консумент
1-го, 2-го та
3-го порядку

1.2-2 м

3 бали

Букові ліси

Субальпійські луки

Борсук європейський

Meles meles

Дослідження спектру живлення показало, що кормовий раціон борсука включає 52 види тварин і 47 видів рослин.

Консумент 1-го,
2-го та 3-го
порядку

0.6-0.9 м

3 бали

Букові ліси

Біловус стиснутий

Nardus stricta

Біловус має здатність зростати на сильно деградованих випасаннях худоби ґрунтах, хоча для випасання худоби є непридатним.

Продуцент

0.25-0.6 м

1 бал

Субальпійські луки

Щучник дернистий

Deschampsia cespitosa

Широко використовується в якості декоративної рослини.

Продуцент

0.2-1.5 м

1 бал

Субальпійські луки

Заплавні луки

Тирлич ваточниковий

Gentiana asclepiadea

Лікарська неофіцинальна рослина.

Продуцент

0.3-0.6 м

1 бал

Субальпійські луки

Сухоцвіт норвезький

Gnaphalium norvegicum

Застосовують у народній медицині для лікування ран, що важко загоюються, виразок і опіків.

Продуцент

0.1-0.3 м

1 бал

Субальпійські луки

Цибуля переможна

Allium victorialis

Запропонована до Червоної книги Українських Карпат. Основний чинник негативного впливу - зривання людиною для різних потреб.

Продуцент

0.3-0.7 м

1 бал

Субальпійські луки

Морквинець гірський

Ligusticum mutellina

Використовують у кулінарії як приправу.

Продуцент

0.1-0.5 м

1 бал

Субальпійські луки

Ситник трироздільний

Juncus trifidus

Придатний для декоративного
квітникарства (в альпінаріях).

Продуцент

0.1-0.4 м

1 бал

Субальпійські луки

Звіробій гірський

Hypericum montanum

Досить рідкісний вид, визначальним фактором зниження чисельності є антропогенний вплив.

Продуцент

0.2-0.6 м

1 бал

Субальпійські луки

Котячі лапки дводомні

Antennaria dioica

Лікарська і декоративна рослина.

Продуцент

0.1-0.3 м

1 бал

Субальпійські луки

Абія виблискуюча

Abia fulgens

Дуже рідкісний вид. Причини зміни чисельності - розрідженість популяцій, застосування пестицидів, знищення кормових рослин, діяльність ентомофагів.

Консумент
1-го порядку

0.01-0.012 м

2 бали

Субальпійські луки

Полівка снігова

Chionomys nivalis

Дуже рідкісний вид. Причини зміни чисельності – зміна притаманних біотопів та рекреація.

Консумент
1-го порядку

0.12-0.016 м

2 бали

Субальпійські луки

Хризоліна карпатська

Chrysolina carpatica

Дуже рідкісний і малодосліджений вид.

Консумент
1-го порядку

0.005-0.007 м

2 бали

Субальпійські луки

Тинівка альпійська

Prunella collaris

Гніздову територію займає група птахів, яка складається з 3 або 4 самців та 3 або 4 самок. Таку форму взаємодії називають полігіноадриєю.

Консумент 1-го
та 2-го порядку

0.18 м

3 бали

Субальпійські луки

Щеврик гірський

Anthus spinoletta

Загрозу для щеврика гірського становить надмірний випас худоби, рекреація та зміни клімату. Перебуває під захистом Бернської конвенції.

Консумент 1-го
та 2-го порядку

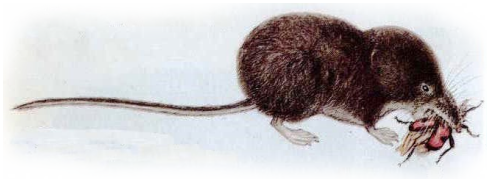
0.17 м

3 бали

Субальпійські луки

Бурозубка альпійська

Sorex alpinus

Кількість їжі, яку з'їдає за добу одна особина, становить близько 120 % її маси.

Консумент
2-го порядку

0.06-0.08 м

3 бали

Субальпійські луки

Евхальція різнобарвна

Euchalcia variabilis

Рідкісний вид. Серед загроз: надмірний випас худоби, застосування пестицидів, наявність паразитичних комах.

Консумент
1-го порядку

0.02-0.045 м

2 бали

Субальпійські луки

Чорнушка Манта

Erebia manto

Рідкісний вид. Основна загроза – порушення структури трав'яного покриву гірських лук унаслідок надмірного випасу худоби.

Консумент
1-го порядку

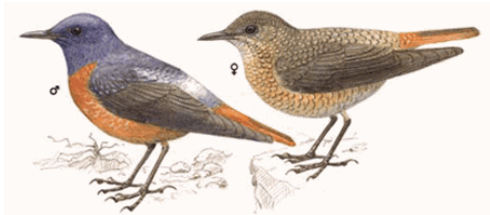
0.03-0.04 м

2 бали

Субальпійські луки

Скеляр строкатий

Monticola saxatilis

Знаходиться під охороною-Бернської конвенції. Внесений до Червоної книги України.

Консумент 1-го
та 2-го порядку

0.18-0.19 м

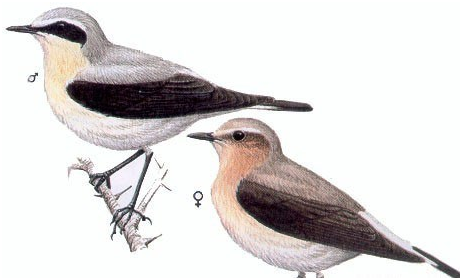
3 бали

Субальпійські луки

Кам'янка звичайна

Oenanthe oenanthe

Ці птахи мають один з найбільш протяжних міграційних перельотів – 30000 км.

Консумент 1-го
та 2-го порядку

0.15 м

3 бали

Субальпійські луки

Дрізд гірський

Turdus torquatus

Обережний і недовірливий птах, за найменшої небезпеки видає тріскучі і тривожні крики, за потреби стрімко і прямолінійно відступає.

Консумент 1-го
та 2-го порядку

0.25 м

3 бали

Субальпійські луки

Ящірка альпійська

Darevskia alpina

Даний вид є дуже чутливим до зміни клімату.

Консумент 1-го
та 2-го порядку

0.18 м

3 бали

Субальпійські луки

Гадюка звичайна

Vipera berus

В сприятливих місцях гадюки створюють великі скупчення - їх густота може сягати 90 особин на 1 га, але частіше не перевищує 3-8 на 1 га.

Консумент 2-го
та 3-го порядку

0.75-1 м

3 бали

Субальпійські луки

Бабак альпійський

Marmota marmota

Альпійський бабак колись мешкав і на території Українських Карпат, проте на початку 20 століття був повністю винищений.

Консумент
1-го порядку

0.4-0.5 м

2 бали

Субальпійські луки

Козиця звичайна

Rupicapra rupicapra

В Україні до 19 століття популяція козиць існувала в межах Карпат.

Консумент
1-го порядку

1.02-1.4 м

2 бали

Субальпійські луки

Костриця лучна

Festuca pratensis

Цінний компонент для поліпшення природних угідь та створення культурних пасовищ та сіножатей.

Продуцент

0.3-1.2 м

1 бал

Заплавні луки

Пирій повзучий

Elymus repens

Пирій – цінна лікарська, кормова і харчова рослина.

Продуцент

0.6-1.2 м

1 бал

Заплавні луки

Лепешняк великий

Glyceria maxima

Лепешняк використовується для укріплення берегів. Зерно рослини можна використовувати в їжу. Кормовий злак.

Продуцент

1.0-1.5 м

1 бал

Заплавні луки

Низинне болото

Півники сибірські

Iris sibirica

В Україні вид знаходяться на південній межі ареалу, тому є рідкісними і вразливими.

Продуцент

0.4-1.0 м

1 бал

Заплавні луки

Плодоріжка болотна

Anacamptis palustris

Вид занесений до Червоної книги
України, Італії, Росії, Бельгії.

Продуцент

0.2-0.6 м

1 бал

Заплавні луки

Лисохвіст лучний

Alopecurus pratensis

Лисохвіст – цінна кормова рослина.

Продуцент

0.8-1.2 м

1 бал

Заплавні луки

Коронація зозуляча

Lychnis flos-cuculi

На стеблі коронарії є краплі рідини, схожої на піну (звідси назва - «зозулячі сльози»). Якщо обережно здути рідину, можна побачити маленьку зелену личинку пінявки.

Продуцент

0.3-0.7 м

1 бал

Заплавні луки

Плакун верболистий

Lythrum salicaria

На листках плакуна є щілини (гідатоди). Вони служать для виділення надмірної кількості води з рослини. Складається таке враження, наче рослина плаче.

Продуцент

0.3-2.0 м

1 бал

Заплавні луки

Низинне болото

Мітлиця повзуча

Agrostis stolonifera

Кормова, протиерозійна та декоративна рослина, що використовується як газонна трава.

Продуцент

0.4-1.0 м

1 бал

Заплавні луки

Жайворонек польовий

Alauda arvensis

Жайворонки, що живуть у природі, - добрі імітатори. Вони прекрасно наслідують голосам інших птахів.

Консумент 1-го
та 2-го порядку

0.18-0.19 м

3 бали

Заплавні луки

Деркач

Crex crex

Вид перебуває під охороною Бернської конвенції та Директиви ЄС щодо охорони диких птахів.

Консумент 1-го
та 2-го порядку

0.25-0.30 м

3 бали

Заплавні луки

Очеретянка лучна

Acrocephalus schoenobaenus

Для збереження виду необхідне впровадження пермакультурних методів с.-г., охорона водно-болотних угідь, відмова від пестицидів. Охороняється Бонською та Бернською конвенціями.

Консумент 1-го
та 2-го порядку

0.13 м

3 бали

Заплавні луки
Низинне болото

Плиска жовта

Motacilla flava

Для збереження виду необхідна сувора охорона водно-болотних угідь та відмова від пестицидів. Перебуває під захистом Бернської конвенції.

Консумент
2-го порядку

0.15-0.17 м

3 бали

Заплавні луки

Трав'янка лучна

Saxicola rubetra

Основними загрозами для виду є вживання пестицидів та рекреаційне навантаження. Охороняється Бернською та Бонською конвенціями.

Консумент
2-го порядку

0.12-0.13 м

3 бали

Заплавні луки

Вуж звичайний

Natrix natrix

Вужі відрізняються від інших змій «жовтими вухами» – яскраво-вираженими відмітинами на голові.

Консумент 2-го
та 3-го порядку

1-1.5 м

3 бали

Заплавні луки
Низинне болото

Полівка водяна

Arvicola amphibius

У роки, коли у водяних полівок зростає народжуваність, на одному гектарі їх мешкає до 100 особин.

Консумент
1-го порядку

0.15-0.20 м

2 бали

Заплавні луки
Низинне болото

Кутора звичайна

Neomys fodiens

В слині міститься паралізуюча речовина, завдяки йому кутора може робити запаси живих, але знерухомлених тварин протягом 3-5 днів.

Консумент 2-го
та 3-го порядку

0.07-0.08 м

3 бали

Заплавні луки

Житник пасистий

Apodemus agrarius

Нерідко вид називають «польовою мишею», проте вид ніколи не буває характерним для ланів.

Консумент 1-го
та 2-го порядку

0.11 м

3 бали

Заплавні луки

Лунь лучний

Circus pygargus

Охороняється Червоною книгою України, Конвенцією з міжнародної торгівлі вимираючими видами дикої фауни і флори (CITES), Боннською та Бернською конвенціями.

Консумент 2-го
та 3-го порядку

0.41-0.52 м

3 бали

Заплавні луки
Низинне болото

Кріт європейський

Talpa europaea

Все життя кріт проводить у підземних норах. За ніч кріт може вирити майже 50-метрову нору.

Консумент 2-го
та 3-го порядку

0.12-0.16 м

3 бали

Заплавні луки

Заєць сірий

Lepus europaeus

На короткій відстані русак здатний розвивати швидкість бігу до 50 км/год.

Консумент
1-го порядку

0.55-0.70 м

2 бали

Заплавні луки

Кобилка болотяна

Stethophyma grossum

Не є шкідником, навпаки, має естетичну цінність. У екосистемах вона є регулятором травостою, удобрювачем ґрунту.

Консумент
1-го порядку

0.01-0.04 м

2 бали

Заплавні луки
Низинне болото

Махаон

Papilio machaon

Через своє яскраве забарвлення та великі розміри, вид часто потрапляє до ентомологічних колекцій. Рідкісний вид.

Консумент
1-го порядку

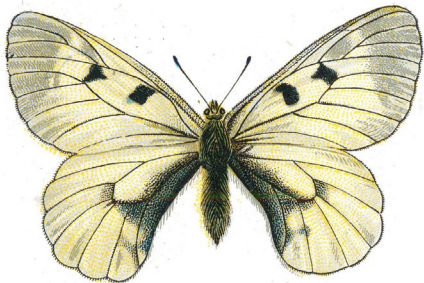
0.07-0.08 м

2 бали

Заплавні луки

Мнемозина

Parnassius mnemosyne

Вид занесено до Європейського червоного списку та Бернської конвенції.

Консумент
1-го порядку

0.05-0.06 м

2 бали

Заплавні луки

Ведмедиця-господиня

Callimorpha dominula

Маловивчений рідкісний вид.

Консумент
1-го порядку

0.04-0.06 м

2 бали

Заплавні луки
Низинне болото

Нерозень

Anas strepera

Включено до Червоної книги
України, Боннської та Бернської
конвенцій.

Консумент
1-го порядку

0.48-0.56 м

2 бали

Заплавні луки

Вовче тіло болотне

Comarum palustre

Ліки з трави рослини використо-
вують як ранозагоювальні й про-
тизапальні засоби.

Продуцент

0.3-0.7 м

1 бал

Низинне болото

Бобівник трилистий

Menyanthes trifoliata

Лікарська, харчова, медоносна,
фарбувальна рослина.

Продуцент

0.15-0.30 м

1 бал

Низинне болото

Коручка болотна

Epipactis palustris

Рідкісний вид з родини Орхідні. Занесений до Червоної книги України та Червоного списку Міжнародного союзу охорони природи.

Продуцент

0.2-0.7 м

1 бал

Низинне болото

Очерет звичайний

Phragmites australis

Будівельна, целюлозна, плетивна, кормова, вітамінозна, харчова, лікарська і фітомеліоративна рослина.

Продуцент

0.8-5.0 м

1 бал

Низинне болото

Рогіз широколистий

Typha latifolia

Цінна плетивна, волокниста, целюлозно-паперова, будівельна, харчова, кормова, лікарська і декоративна рослина.

Продуцент

1.0-2.5 м

1 бал

Низинне болото

Осока гостра

Carex acuta

Використовується як силосна рослина.

Продуцент

0.5-1.5 м

1 бал

Низинне болото

Хвощ болотний

Equisetum palustre

Хвощі поглинають важкі метали з ґрунту, і часто використовуються в біопробах на метали.

Продуцент

0.1-0.4 м

1 бал

Низинне болото

Вільха чорна

Alnus glutinosa

Лікарська, медоносна, фарбувальна, волокниста, фітомеліоративна і кормова рослина.

Продуцент

10-20 м

1 бал

Низинне болото

Бабка плоска

Libellula depressa

©Warren Photographic

Не може жити в забруднених водоймах.

Консумент 2-го
порядку

0.02-0.03 м

3 бали

Низинне болото

Водолуб чорний

Hydrophilus piceus

Один із найбільших жуків у Європі.

Консумент 1-го
та 2-го порядку

0.02-0.05 м

3 бали

Низинне болото

Болотна черепаха

європейська

Emys orbicularis

Єдиний представник ряду Черепах у фауні України.

Консумент 1-го
та 2-го порядку

0.16-0.23 м

3 бали

Низинне болото

Жаба ставкова

Pelophylax lessonae

Попри відносно велику чисельність, вид охороняється через втрату оселищ та забруднення води.

Консумент 1-го
та 2-го порядку

0.07-0.08 м

3 бали

Низинне болото

Крячок білощокий

Chlidonias hybrida

Типовий прийом полювання - періодичне пікірування уводу, часто з коротким зануренням.

Консумент
2-го порядку

0.23-0.25 м

3 бали

Низинне болото

Журавель сірий

Grus grus

Охороняється Боннською та Бернською конвенціями, угодою АЕВА. Включено до Червоної книги України.

Консумент 1-го та 2-го порядку

1.14-1.30 м

3 бали

Низинне болото

Сорокопуд сірий

Lanius excubitor

Включено до Бернської конвенції. Занесено до Червоної книги України.

Консумент
2-го порядку

0.24 м

3 бали

Низинне болото

Горностай

Mustela erminea

Горностая включено до Червоної книги України.

Консумент 1-го та 2-го порядку

0.30 м

3 бали

Низинне болото

Ондатра болотна

Ondatra zibethicus

Повільна на землі, ондатра добре плаває і чудово упірнає. Без повітря вона може обходитися до 12—17 хвилин.

Консумент
1-го порядку

0.23-0.36 м

2 бали

Низинне болото

Сіобла бальзамінова

Siobla sturmi

Рідкісний і маловивчений вид.

Консумент
1-го порядку

0.01 м

2 бали

Низинне болото

Лось звичайний

Alces alces

Лося планували включити до Червоної книги України (2009), проте вид не отримав цього охоронного статусу.

Консумент
1-го порядку

1.5-3.0 м

2 бали

Низинне болото

Бобер європейський

Castor fiber

Бобри були майже цілком винищені заради цінного хутра і м'яса. Проте внаслідок природоохоронних заходів зараз їх чисельність відновлюється.

Консумент
1-го порядку

0.7-1.0 м

2 бали

Низинне болото